

בתי המשפט

תק 002269/06

בית משפט לתביעות קטנות עכו

תאריך: 17/12/2007

בפני: רב' השופטת זהבה (קאודרס) בער

בעניין: 1. בן גל חגי

2. בן גל נדב

התובעים

- נ ג ד -

בנק הדואר - מוקד מט"ח

הנתבע

פסק דין

1. מן העדויות שנשמעו בפניי עולות העובדות הבאות: התובעים ביקשו לרכוש באמצעות אתר EBAY מכשירי טלפון ניידים בסך 700.44 יורו, ובחרו להעביר את תמורת הרכישה למוכר בחו"ל באמצעות חברת ווסטרן יוניון, המעניקה שירותיה בישראל בסניפי רשות הדואר.
2. התובעים יצרו קשר עם הסוחר בחו"ל אשר הציע להם לנקוט בדרך אשר תבטיח, כביכול, את קיומה של העסקה לשביעות רצון הצדדים. לדבריהם, הוסכם ביניהם לבין הסוחר כי המסמך המלווה את משלוח הכסף באמצעות ווסטרן יוניון, לא ינקוב בשמו של הסוחר כמוטב לסכום הנ"ל, אלא יינקב בו שם אחר, אשר יועבר לידי הסוחר בתורת קוד מוסכם בין הצדדים. עם הגיע הכסף למשרד ווסטרן יוניון בחו"ל, התחייב הסוחר כי ישלח לידי התובעים את הסחורה, ורק כאשר זו תתקבל בידיהם לשביעות רצונם - הם ישלחו אליו טופס נוסף ובו נקוב שמו האמיתי, ולפיו יוכל למשוך את הכסף.
3. דא עקא שבדרך זו היה טמון כשל מובנה: זו היתה למעשה דרכם של רמאים וזייפנים להבטיח כי יישלח אליהם סכום כסף מוסכם, אשר יימשך על ידם מן הסניף של חברת ווסטרן יוניון באמצעות תעודה מזהה מזויפת, ומבלי שיהיה להם כל צורך להזדהות בשם הנכון בפני עובדי הסניף. הדרך שנבחרה הבטיחה אפוא לא את קבלת הכסף כנגד משלוח סחורה, אלא את גזילת הכסף של הרוכשים.

בתי המשפט

תק 002269/06

בית משפט לתביעות קטנות עכו

תאריך: 17/12/2007

בפני: רב' השופטת זהבה (קאודרס) בער

4. לאחר שהסכימו התובעים עם ה"סוחר" על הדרך בה יבטיחו, כביכול, את העיסקה, פנה אפוא התובע מס' 1 לסניף הדואר בעכו ובידיו שתי תעודות זהות: זו שלו -עצמו וזו של אחיו חגי בן גל, התובע מס' 2. הוא מילא את הטופס (מוצג ת/1) תוך שהוא נוקב בשמו של אחיו, חגי, כשמו של המקבל. על אף זאת, הוא חתם בשמו של חגי גם כשמו של מי שמילא את הטופס. הוא הוסיף וטען כי הפקידה באשנב סייעה לו ואף ייעצה לו כי הדרך בה בחר, היא אכן הדרך הנכונה להבטיח את הגעתו של הכסף לידיים אליו הוא ממוען. לאמיתו של דבר, מצוין ע"י הטופס ת/1 הן שמו של נדב בן גל כמקבל, וזאת בכתב יד, והן שמו של חגי בן גל כמקבל, וזאת באותיות מודפסות. אני מניחה כי שמו המודפס של חגי הוקלד ע"י הפקידה, ואילו השם נדב בכתב יד - מולא ע"י התובע מס' 2 עצמו. מכל מקום הנוכל הציג עצמו כחגי בן גל, ומכוח שם זה והצגת תעודת זהות, נמסר לו הכסף, וכך צוין בטופס שנתקבל במשרדי ווסטרן יוניון במילנו, נ/1.

5. לאחר ביצוע התשלום בסך 700.44 יורו, וכן עמלת ההעברה לחברת ווסטרן יוניון בסך 257 ש"ח, שלחו התובעים את צילום הטופס ת/1 אל ה"סוחר" בחו"ל, והלה, בתוך זמן קצר ביותר, התייצב עם תעודה מזהה, המתחזה להיות של חגי בן גל, וגבה מיידית את הכסף בסניף ווסטרן יוניון במילנו. פרטי התעודה מצוינים ע"י מסמך נ/1ובהם מצוין כי לפני עובד הסניף במילנו התייצב אדם ששמו חגי בן גל, אשר נולד בגרמניה ביום 12.10.78 והוא בעל ת.ז. 15575346783. כמובן שהיתה זו תעודה מזויפת שהרי חגי בן גל שהה אותה עת בישראל והללו אינם פרטיו, אלא שעובד הסניף במילנו לא יכול היה כמובן לדעת זאת, ומסר לנוכל את הכסף.

6. להשלמת סיפור העובדות אציין עוד כי עובדת הסניף אשר טיפלה בתובע מס' 1, היא העדה הגב' סיוון זורע, העידה כי כדבר שבשגרה היא מקפידה להימנע מליעץ לפונים אליה דבר בקשר עם מילוי הטופס הנדרש. היא הכחישה דברי התובע מס' 1 כאילו ייעצה לו לנקוט בדרך שבה בחר, ואני קובעת כי דבריה מהימנים עלי לחלוטין. התובע מס' 1 אף נתפס באמירת אי-אמת בענין אחר וחזר בו מיד באולם ביהמ"ש, בתיווכו של אביו שישב באולם.

לענין אמינות התובעים יש לציין כי הם מסרו 3 גירסאות שונות וסותרות לענין זהות הקובעים דרך ההעברה: (1) הם עצמם, (2) הפקידה בדואר, (3) הם והסוחר.

בתי המשפט

תק 002269/06

בית משפט לתביעות קטנות עכו

תאריך: 17/12/2007

בפני: רב' השופטת זהבה (קאודרס) בער

עובדה זו מקשה יצירת אמון בדבריהם.

7. מסחר האלקטרוני הולך ותופס חלק נכבד בחיינו, ועימו גדלים הסיכונים הכרוכים בכך. אין כל סיבה שלא לייחס לכל מי שבחר ברכישת טובין באמצעות האינטרנט חוסר ידיעה בדבר סיכונים אלה. אין לי צורך בראיה שהביאה הנתבעת, בדבר קיומה של אזהרה מפורשת, להימנע כליל ממשלוח כסף מזומן, המצוינת באתר EBAY בו ביקשו הרוכשים לרכוש את המוצרים, ודי לי לקבוע קיומה של ידיעה כללית בדבר החובה לנקוט בכל אמצעי הזהירות המתבקשים על מנת לוודא את מקור המוצרים והדרך הבטוחה להגעתם לידי הרוכש. כדרך שאין איש מעלה על דעתו למסור לנמען בלתי-ידוע את מספר כרטיס האשראי או מספר חשבון הבנק שלו, ובוודאי שלא באמצעות רשת האינטרנט- כך אין ספק כי יש להיזהר עשרת מונים בעת משלוח כסף מזומן למרחקים לאדם בלתי מוכר, בציפייה כי ימלא את חלקו בעיסקה.

8. השתלשלות העובדות כפי שהתובעים טענו להן, עולה במפורש כי הם עצמם היו ערים לשאלת הבטחון הכלכלי שבעיסקה מן הסוג בו בחרו. אין בכך כדי לקבוע כי לא היו תמי-לב, אך תמימותם היתה גבולית. העיד התובע מס' 1- "את צורת העבודה - אחי ואני קבענו יחד" (עמ' 12).

העובדה כי התייעצו עם ה"סוחר" בדבר הדרך הבטוחה ביותר לקיום העיסקה וקיבלו את דעתו, מצביעה על כך כי הבינו היטב את הסיכונים הכרוכים בה וחיפשו דרך להתגבר עליהם. הדבר כשלעצמו איננו פסול כמובן, אלא שבנסיבות אלו אין הם יכולים להישמע בטענה כי אחרים אחראים לנזק שנגרם להם. כאן יש להזכיר שנית את האזהרה המפורשת הקיימת באתר EBAY (נספח נ/3) לפיו מומלץ להימנע כליל מלהעביר כסף מזומן באמצעות חברות דוגמת ווסטרן יוניון. ברור כי התובעים עצמו עיניהם מלראות את המציאות נכוחה. אף אם היו מקבלים את שמו האמיתי של הסוחר והיו נוקבים בשמו בטופס- אף אז היו חשופים לנוכלות ממין זה, ומה להם כי ילינו אם הסיכון התממש? לעולם ניתן יהיה למצוא דרכי רמיה ונוכלות אשר תגברנה על המסחר ההוגן, ובענין זה נפתחו כנראה דרכים רבות חדשות, ועל אף שכמובן יש להיאבק בהן - אין אפשרות לקבוע כי לכל תרמית יש פתרון או כיסוי כספי.

בתי המשפט

תק 002269/06

בית משפט לתביעות קטנות עכו

תאריך: 17/12/2007

בפני: רב' השופטת זהבה (קאודרס) בער

9. מעשה יצרו התובעים והסוחר יחדיו "קוד סודי" אשר נמנעו מלשתף בו איש, וכבר קבעתי לעיל כי אינני מקבלת את הטענה כאילו התייעצו בענין ה"קוד" עם העדה סיוון זורע. התייצבותו של נדב בן גל בסניף הדואר עם שתי תעודות הזהות, שלו ושל אחיו, מילוי הפרטים השגויים במכוון, החתימה המזויפת שחתם בשם אחיו ע"ג הטופס, כל אלה הוסתרו מן הנתבעת בחוסר תום-לב מובהק.
10. מלכתחילה, אף לא יועד אופן העברת סכומי כסף באמצעות ווסטרן יוניון לרכישת טובין כלל. כל מטרתו הינה להעביר כספים מארץ לארץ בין אנשים המכירים זה את זה וסומכים איש על רעהו. אכן, ראוי היה כי הנתבעת תדקדק יותר בהדגשת ההכרח מצד השולח להכיר את הנשגר, וכן להעמיד אותו בפני האפשרות של תרמית, ואולם אין בהעדרם כדי להקים נגדה עילה של רשלנות.
11. טענתם של התובעים כאילו היה על עובדי ווסטרן יוניון לאתר את המסמך המזויף במילנו ולהימנע מלמסור לנוכל את הכסף - איננה מקובלת עלי. לא אוכל לקבוע כי חובתו של עובד בסניף דואר או בסניף בנק לאתר זיופים בתיעוד המוצג לפניו. אין הוא מוכשר לעבודה כזו ואין הוא מצויד באמצעים הטכניים הנדרשים. כל שניתן לצפות ממנו הוא סקירה חזותית של המסמך ובמידה ואיננו מזהה סימנים בולטים וברורים שהיו מעוררים בכל אדם סימני שאלה- כי אז אין עליו חובה לתהות במופלא ממנו.
12. האם היתה זו חובתה של הנתבעת לצפות כי רשלנותה, אם היתה, בהעדר אזהרות מתאימות בסניף הדואר, תהא זו אשר תגרום לנזק? - בנסיבות מקרה זו תשובתי שלילית. נראה הדבר שאף אם היתה הפקידה מזהירה כל פונה בדבר הסיכונים הקיימים, ובוודאי אף אם היה הטופס אותו ממלא השולח, מכיל אזהרה בכתב, ועל קירות סניף הדואר תלויות מודעות בענין זה, - עדיין היו תובעים אלה נוקטים באותה הדרך עליה הסכימו בסודיות עם הנוכל. אם הסתירו בכוונת מכוון את זהותו האמיתית של השולח ושל המקבל וזייפו את חתימת השולח, אין סיבה להניח כי היו קשובים לאזהרות, אילו נתקבלו. הם השתכנעו כי זו הדרך המבטיחה אותם, וסביר כי לא היו נשמעים לכל אזהרה שהיא. על כן לא היתה זו רשלנותה של הנתבעת, אף אם הייתי קובעת כי התקיימה כזו, הדבר אשר גרם לנזק, אלא מעשה הנוכלות מצד הסוחר, אשר התובעים בתמימותם, חשפו עצמם אליו.

בתי המשפט

תק 002269/06

בית משפט לתביעות קטנות עכו

תאריך: 17/12/2007

בפני: רב' השופטת זהבה (קאודרס) בנר

13. האם היתה זו חובתה של הנתבעת לצפות כי רשלנותה, אם היתה, בהעדר אזהרות מתאימות בסניף הדואר, תהא זו אשר תגרום לנזק? – בנסיבות מקרה זה תשובתי שלילית. נראה הדבר שאף אם היתה הפקידה מזהירה כל פונה בדבר הסיכונים הקיימים, ובוודאי אף אם היה הטופס אותו ממלא השולח, מכיל אזהרה בכתב, ועל קירות סניף הדואר תלויות מודעות בענין זה, - עדיין היו תובעים אלה נוקטים באותה הדרך עליה הסכימו בסודיות עם הנוכח. אם הסתירו בכוונת מכוון את זהותו האמיתית של השולח ושל המקבל וזייפו את חתימת השולח, אין סיבה להניח כי היו קשובים לאזהרות, אילו נתקבלו. הם השתכנעו כי זו הדרך המבטיחה אותם, וסביר כי לא היו נשמעים לכל אזהרה שהי. על כן לא היתה זו רשלנות של הנתבעת, אף אם הייתי קובעת כי התקיימה כזו, הדבר אשר גרם לנזק, אלא מעשה הנוכלות מצד הסוחר, אשר התובעים בתמימותם, חשפו עצמם אליו. בעדותם טענו התובעים כי לא ידעו את המצב לאשורו – לא היו מבצעים את העיסקה כפי שביקשו לבצע. אינני סבורה כי יש בסיס לטענה זו והיא בבחינת "חכמה שלאחר מעשה".

14. סוף דבר – אני דוחה את התביעה ואיני מחייבת את התובעים בהוצאות רק עקב העובדה כי נציג הנתבעת הצהיר במסגרת סיכומיו בכתב, כי הוא מוותר על ההוצאות.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום ח' בטבת, תשס"ח (17 בדצמבר 2007) בהעדר הצדדים.

זהבה (קאודרס) בנר, שופטת